

“Sluipende verfransing gaat veel verder dan BHV”

Inhoud van het persdossier

1. Doelstelling
2. Sluipende verfransing
3. Besluit
4. Contact
5. Bijlagen
  - a. Persbericht
  - b. Selectie Franstalige websites

Doelstelling

We willen aandacht vestigen op de sluipende verfransing in de Vlaamse gemeenten nabij de taalgrens en Brussel.

Verfransing wordt dikwijls enkel beschouwd als een probleem van BHV. De vaststellingen op het terrein tonen echter het tegendeel aan. Verfransing wordt ook al te vaak als symbooldossier beschouwd door mensen die er niet dagelijks mee geconfronteerd worden. Het is echter veel meer dan een symbool. Het gaat er over dat wij dagelijks moeten opkomen voor het recht in onze eigen streek onze eigen taal te kunnen spreken.

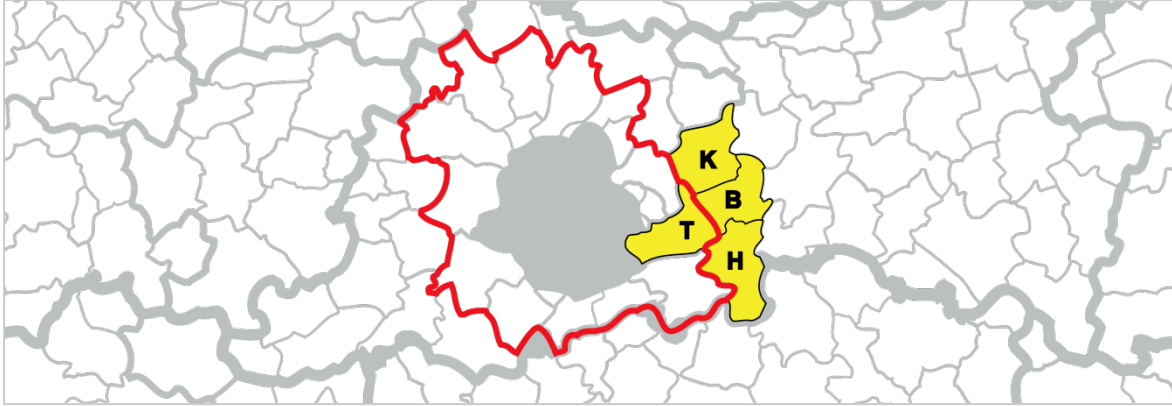
Het is daarnaast betreurenswaardig om vast te stellen dat initiatieven die Vlaanderen neemt - om anderstaligen aan te moedigen het Nederlands machtig te worden - in de taalgrensgemeenten vaak een omgekeerd effect opleveren.

We trachten dit dossier positief in te vullen door oplossingsgericht te denken. Hierdoor hopen we dat dit initiatief een meerwaarde kan betekenen voor het debat.

Dit debat is een complex debat dat vaak in extreme stellingen resulteert. Toch vertrouwen wij erop dat alle betrokkenen het gezond verstand laten primeren en samen trachten aan een oplossing te werken. Met wederzijds respect voor taal, cultuur en gewoonten.

Dit alles met als streefdoel dat wij niet langer hoeven op te komen voor het recht om in onze eigen streek onze eigen taal te kunnen spreken.

Sluipende verfransing

De gemeenten Huldenberg, Tervuren, Kortenberg en Bertem zijn vier Vlaamse gemeenten die niet in BHV liggen. Toch ervaren wij dagelijks de sluipende verfransing. We zijn er bovendien van overtuigd dat veel van wat wij meemaken ook geldt in andere Vlaamse gemeenten die langs de taalgrens liggen.

Aan de hand van zes stellingen willen we kort schetsen hoe de sluipende verfransing in onze regio te werk gaat en uitleggen dat de werkelijkheid niet symbolisch te noemen is. We willen zeker af van het idee dat de verfransing een symbooldossier is van enkele *hardliners* uit de directe rand rond Brussel.

- **Men moet de verantwoordelijkheid niet bij de individuele ambtenaar, leerkracht of handelaar leggen.**

Het is niet langer houdbaar om de individuele ambtenaar, leerkracht, handelaar, enz., te willen responsabiliseren door hem of haar aan te sporen Nederlands te spreken op de werkvloer. Deze mensen staan meer en meer met de rug tegen de muur. Ze hebben wettelijke rugdekking nodig. De mogelijkheid om intentieverklaringen afdwingbaar te maken zou in vele gevallen wellicht al volstaan (vb. onderwijs, kinderopvang...).

- **Wat acuut is in BHV is latent in de taalgrensgemeenten**

Het zijn niet enkel Franstaligen die hierin de hand hebben. Vlaamse instellingen en organisaties spelen minstens een even belangrijke en vaak nefaste rol. Het is niet omdat pakweg een bepaalde wijk in Huldenberg of Tervuren in absolute afstand korter bij St. Luc ligt dan bij Gasthuisberg, dat het Nederlands niet de voertaal moet zijn bij hulpverlening. Het uitgangsprincipe van de bestuurstaalwet is duidelijk: in een eentalig taalgebied is de taal van het taalgebied de bestuurstaal. Ook organisaties als Kind & Gezin leggen een zodanige taallaksheid aan de dag dat ze de verfransing structureel in de hand werken.

- **Taalkennis is niet gelijk aan taalgebruik**

Terecht doet de Vlaamse Gemeenschap heel wat inspanningen om anderstaligen te ondersteunen in hun integratie in de Vlaamse samenleving. Op het individuele vlak lijkt deze vorm van integratie op het eerste zicht vruchten af te werpen. Het wordt echter een gans ander verhaal wanneer men integratie afweegt tegenover taalgebruik; bijvoorbeeld op de werkvloer of in de relatie met de overheid. Enkele voorbeelden:

- a. In de praktijk komt vanuit Brussel systematisch het antwoord: "*je ne comprends pas*".
- b. Vlamingen die wel slagen voor de taaltesten in Brussel kunnen niet aangeworven worden omdat het quotum Vlamingen al is ingevuld.
- c. Werkzoekenden uit Brussel en Wallonië krijgen lessen Nederlands aangeboden om daarna aan de slag te gaan in Vlaanderen. In theorie is dit een manier om anderstaligen te helpen zich in Vlaanderen te integreren. In de praktijk stopt de integratie vaak bij de cursus, en zorgt het systeem voor verfransing van de Nederlandstalige werkvloer.

Het komt ons voor dat inburgering gekoppeld aan premies, werkaanbiedingen en andere materiële voordelen tot tijdelijk opportunisme leidt. Eenmaal het financiële of materiële voordeel bekomen valt men terug op de oude gewoonten.

Vlaanderen zou dit systeem van integratie best nog eens grondig evalueren op zijn duurzaamheid. Wij zijn er van overtuigd dat taalkennis geen garantie is voor taalgebruik maar vaak zelfs voor een omgekeerd effect zorgt en zo bijdraagt tot de verdere sluipende verfransing van onze regio.

- **Vlaamse taallaksheid zet de deur open voor verfransing**

Gewesten, provincies en gemeenten moeten veel meer proactief taalvoorwaarden opleggen bij uitbestedingen aan aannemers én onderaannemers. Het is niet aanvaardbaar dat men Bulgaars of Pools moet kunnen spreken om te vernemen wanneer de stoep opnieuw zal aangelegd zijn. Dit geldt evengoed voor het Frans.

De Vlaamse overheid moet er op toezien dat alle Vlaamse diensten, administraties en zelfs kabinetten Nederlandstalige bediening eisen bij de organisatie van etentjes, feestjes, recepties, enz. Indien de Brusselse horeca Nederlandstalige bediening niet kan waarborgen dan zullen er ongetwijfeld in de periferie voldoende Nederlandstalige gegadigden te vinden zijn. Dit laatste kan dan weer een steuntje in de rug zijn voor de bedrijven in de rand die wel investeren in Nederlandstalig personeel.

Uiteraard moet deze lijn niet beperkt blijven tot de horeca maar consequent doorgetrokken worden naar alle toeleveranciers van diensten en goederen.

- **Er bestaan dubbele circuits voor Franstaligen**

Kind & Gezin zorgt er bijvoorbeeld voor dat men in eentalig Nederlandstalig gebied zonder problemen Franstalige kinderopvang kan krijgen. Bovendien zorgt Kind & Gezin ook nog voor de nodige publiciteit voor deze Franstalige opvang bijvoorbeeld voor de drie eentalig Franstalige opvangdiensten in Vossem (Tervuren).

Deze lijn, onder het mom van gastvrijheid, kan doorgetrokken worden in vele openbare sectoren zoals kinderopvang, bejaardenzorg, OCMW, gezondheidszorg en wellicht nog het meest gekende: onderwijs. Allemaal diensten die in Vlaamse taalgrensgemeenten kennelijk ook beter in de markt liggen dan aan de Franstalige kant van de taalgrens.

- **Vlaanderen financiert zelf de sluipende verfransing**

Rationeel bekeken is het onbegrijpelijk dat Vlaanderen hoger genoemde situaties met Vlaams geld blijft subsidiëren en ondersteunen. Kinderopvang, bejaardenzorg, OCMW, gezondheidszorg, onderwijs. Allemaal diensten die men in taalgrensgemeenten probleemloos op kosten van de Vlaamse belastingsbetaler kan consumeren.

Besluit

Het is onthutsend vast te stellen dat Vlaanderen allerlei initiatieven neemt om anderstaligen aan te moedigen het Nederlands machtig te worden maar dat met name in taalgrensgemeenten deze initiatieven vaak **een omgekeerd effect** opleveren.

De plaatselijke bevolking wordt continu blootgesteld aan de sluipende verfransing met als gevolg dat eerst de aandacht en later ook de weerbaarheid verslapt. Bovendien is de sluipende verfransing zo **subtiel** dat ze bijna vanzelfsprekend is. De sluipende verfransing is enerzijds niet agressief maar anderzijds toch zeer complex en moeilijk te vatten. Het is bijgevolg voor velen uiterst moeilijk om de problematiek onder woorden te brengen, laat staan om zich in conflictsituaties te kunnen verdedigen. De mondige Vlaming belandt haast automatisch in het verdomhoekje van de klagende, malcontente *hardliner*.

Er wordt regelmatig gewezen op het onderscheid tussen het territorialiteitsbeginsel en het personaliteitsbeginsel. Prof. H. Vuye merkt terecht op dat Franstaligen er een dubbele redenering op na houden: territorialiteit in Wallonië en personaliteit buiten Wallonië.¹

De **paradox** is dat het uitgerekend Vlaanderen is dat het personaliteitsbeginsel voor de Franstaligen - op Vlaams grondgebied - onderbouwt en zelfs financiert.

Vlaanderen voorziet in allerlei overgangsmaatregelen, gunsten, meertalige communicatie, financiering, integratieprogramma's, premies, enz., maar van enige wederkerigheid is er geen sprake. Integendeel, de lokale Vlamingen moeten blijvend opboksen tegen de Vlaamse **taallaksheid** terwijl de Franstaligen er alles aan doen om elke situatie zoveel mogelijk in hun voordeel te manipuleren.

Sterker nog, eenmaal de personele rechten voldoende geconsolideerd zijn (cfr. BHV en de faciliteiten gemeenten) worden ze als onderpand of drukkingmiddel gebruikt voor territoriale eisen. **Op termijn financiert Vlaanderen dus zowel de personele als de territoriale sluipende verfransing.**

Dit alles met als resultaat dat wij blijvend moeten opkomen voor het recht om in onze eigen streek onze eigen taal te kunnen spreken.

---

¹ H. Vuye (2010), Taal en territorialiteit, p. 39

Auteurs

Huldenberg:

Sonia Van Laere (OCMW)
Jos Trappeniers (Schepen)

Tervuren:

Monica Bruylandt – V.D. Velde (Raadslid)
Jan Spooren (voorzitter afdeling Tervuren)
Hubert Keyaerts (OCMW voorzitter)

Kortenberg:

Bart Nevens (Schepen)

Bertem:

Raf van der Donckt (Raadslid)
Peter Persyn (voorzitter Arrondissementeel Bestuur)
Ludo Croonenberghs

Coördinatie & redactie:

Herman Smulders (voorzitter afdeling Huldenberg)

Contact

<http://www.n-va.be/huldenberg>

Bijlage A

Persbericht

Sluipende verfransing gaat veel verder dan BHV

Verfransing wordt dikwijls enkel beschouwd als een probleem van BHV. De vaststellingen op het terrein tonen echter aan dat zowat alle Vlaamse 'taalgrensgemeenten' hiermee te kampen hebben.

Verfransing wordt ook al te vaak als symbooldossier beschouwd door mensen die er niet dagelijks mee geconfronteerd worden. Het is echter veel meer dan een symbool. Het gaat er over dat wij dagelijks moeten opkomen voor het recht in onze eigen streek onze eigen taal te kunnen spreken.

Het is daarnaast betreurenswaardig om vast te stellen dat initiatieven die Vlaanderen neemt - om anderstaligen aan te moedigen het Nederlands machtig te worden - in de 'taalgrensgemeenten' vaak een omgekeerd effect opleveren.

Territorialiteit in Wallonië en personaliteit buiten Wallonië.

Vlaanderen voorziet in allerlei overgangsmatregelen, gunsten, meertalige communicatie, financiering, integratieprogramma's, premies, enz., maar van enige wederkerigheid is er geen sprake. Integendeel, de lokale Vlamingen moeten blijvend opboksen tegen de Vlaamse taallaksheid terwijl de Franstaligen er alles aan doen om elke situatie zoveel mogelijk in hun voordeel te manipuleren.

Sterker nog, eenmaal de personele rechten voldoende geconsolideerd zijn (cfr. BHV en de faciliteiten gemeenten) worden ze als onderpand of drukkingmiddel gebruikt voor territoriale eisen. Op termijn financiert Vlaanderen dus zowel de personele als de territoriale sluipende verfransing.

Dit debat is een complex debat dat vaak in extreme stellingen resulteert. Toch vertrouwen wij erop dat alle betrokkenen het gezond verstand laten primeren en samen trachten aan een oplossing te werken. Met wederzijds respect voor taal, cultuur en gewoonten.

Dit alles met als resultaat dat wij in onze eigen streek altijd onze eigen taal kunnen spreken.

Sonia Van Laere (OCMW Huldenberg), Jos Trappeniers (Schepen Huldenberg), Monica Bruylandt - V.D. Velde (Raadslid Tervuren), Jan Spooren (voorzitter afdeling Tervuren), Hubert Keyaerts (OCMW voorzitter Tervuren), Bart Nevens (Schepen Kortenberg), Raf van der Donckt (Raadslid Bertem), Peter Persyn (voorzitter Arrondissementeel Bestuur Leuven), Ludo Croonenberghs (afdeling Bertem), Herman Smulders (voorzitter afdeling Huldenberg)

Bijlage B

Selectie Franstalige websites

<http://www.infotervuren.be/>

<http://www.tervureninfo.be/>

<http://www.francophonie.be/ndf/>

<http://www.uniondesfrancophones.be/index.html>

<http://www.carrefour.be/>

http://www.ocf-wb.be/cpcl.php3?id_article=5

<http://www.associationzaventem.be/>

<http://www.dmnet.be/ndf/indexfr.html>

<http://www.leeuw-saint-pierre.be/>

<http://www.francophonie.be/ndf/main/fr/pgarfr/arfr112.html>

<http://www.avcb-vsgeb.be/documents/publications/tub-0306.pdf>

<http://users.skynet.be/fa434218/acgrimbergen/entree.htm>

<http://www.association-culturelle-dilbeek.be/index.html>